

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1024

Vragen van het lid **Voordewind** (ChristenUnie) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de achterstanden in de huisvesting van statushouders bij gemeenten en het provinciale toezicht daarop* (ingezonden 22 oktober 2020).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 7 december 2020).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de achterstand bij het aanbieden van een woning aan vergunninghouders door gemeenten en vindt u het oplopen van die achterstand zorgelijk?

Antwoord 1

Ja, ik ben op de hoogte van de achterstand bij het aanbieden van een woning aan vergunninghouders door gemeenten en ik vind het oplopen van die achterstand zorgelijk. De cijfers over het voor- en achterlopen van elke gemeente in Nederland op de taakstelling huisvesten vergunninghouders zijn openbaar. Elke maand worden deze cijfer door het Ministerie van J&V gepubliceerd en kunnen worden geraadpleegd op de site: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning>. Het al of niet verschoonbaar (verwijtbaar) zijn van de achterstanden en daarmee de treden op de interventieladder, worden hier niet genoemd. In het kader van het InterBestuurlijkToezicht is dat ter beoordeling aan de toezichthouder (de provincie). Ik merk op dat gemeenten de taakstelling in de eerste maanden van dit jaar aan het realiseren waren en achterstanden die ze hadden per 1 januari 2020 aan het wegwerken waren. Dit blijkt uit de maandelijkse resultaten die door het Ministerie van J&V worden verspreid. Door met name factoren die Covid-19 gerelateerd waren konden gemeenten de taakstelling op 1 juli 2020 niet volledig realiseren. Daarnaast hadden enkele gemeenten nog steeds een achterstand op de realisatie van de taakstelling hetgeen het gevolg was van een tekort aan gekoppelde vergunninghouders in de periode(n) daarvoor.

Vraag 2

Kunt u een overzicht geven van het interbestuurlijk toezicht door de provincies op gemeenten op dit terrein, uitgesplitst naar provincie en gemeente, naar de verschillende treden op de interventieladder en naar het tijdstip waarop de verschillende treden door de provincies zijn ingezet?

Antwoord 2

Het toezicht op de huisvesting van vergunninghouders door gemeenten is belegd bij de provincie. Bij het niet halen van de taakstelling wordt een interventieladder gehanteerd, waarbij in 6 stappen tot indeplaatsstelling gekomen kan worden. Indeplaatsstelling is het op kosten van de gemeente huisvesten van vergunninghouders. Deze interventieladder kent de volgende zes treden:

De provincie signaleert bij welke gemeenten op 1 januari of 1 juli de taakstelling al dan niet gehaald is.

De provincie vraagt bij (achterlopende) gemeenten de informatie op ter bevestiging en validering.

De provincie heeft met gemeenten afspraken gemaakt over acties, termijnen en gevolgen.

De provincie heeft gemeenten een brief gestuurd waarin de interventie wordt aangekondigd.

De provincie heeft bij gemeenten een besluit tot indeplaatsstelling genomen. De provincie heeft het besluit tot indeplaatsstelling geëffectueerd/uitgevoerd. U treft hierbij het overzicht aan per provincie waarin is aangegeven het aantal gemeenten per trede op de interventieladder. Ik sluit mij hierbij aan bij de wijze waarop provincies transparant zijn over de toezichtsinformatie over de onder hun toezicht gestelde gemeenten. Trede 1 wordt door de meeste provincies niet uitgesplitst naar gemeenten omdat het een signalering betreft bij alle gemeenten of de taakstelling al dan niet is gehaald. Een aantal van de gemeenten op trede 1 heeft de taakstelling derhalve gehaald en een aantal niet. In het laatste geval zal, ingeval van verwijtbare achterstand op het realiseren van de taakstelling, de volgende trede op de interventieladder worden gezet. Vermelding van aantallen gemeenten op trede 1 heeft dan ook geen toegevoegde waarde.

Groningen

De provincie Groningen werkt met InterBestuurlijkToezicht nieuwe stijl, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van de interventieladder. Er wordt een indeplaatsstellingsprocedure gestart op het moment dat de achterstanden t.a.v. de realisatie van de taakstellingen huisvesting vergunninghouders de betreffende gemeente verwijtbaar is. Per 1 november 2020 zijn alle achterstanden in de provincie Groningen het gevolg van verschoonbare redenen.

Friesland

Per 1 oktober 2020:

Trede 2: Leeuwarden.

Drenthe

Er staan in Drenthe geen gemeenten op de interventieladder. Alle achterstanden in de provincie Drenthe zijn het gevolg van verschoonbare redenen.

Overijssel

Per 1 oktober 2020:

Trede 2: Dalfsen, Dinkelland, Hellendoorn, Losser, Oldenzaal, Olst-Wijhe, Steenwijkerland, Tubbergen, Zwartewaterland

Gelderland

Per 1 juli 2019

Trede 3: Heerde, West Betuwe

Noord-Brabant

Per 1 juli 2020:

Trede 2: Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Best, Hilvarenbeek, Sint Michielsgestel en Waalre (Deze 6 gemeenten hebben de taakstelling niet gehaald maar er zijn verschoonbare redenen)

Trede 3: 2 gemeenten (Haaren en Zundert). (Haaren is onderdeel van een lopend herindelingstraject en wordt per 1 januari 2021 opgesplitst en houdt op te bestaan. Zundert heeft met behulp van een Plan van Aanpak de eerder opgelopen achterstand inmiddels ingehaald).

Limburg

Per 1 oktober 2020:

Trede 2: Beek, Beekdaelen, Bergen, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Landgraaf, Maastricht, Roermond, Stein, Sittard-Geleen en Weert

Trede 3: Leudal

Utrecht

Per 1 juli 2020:

Trede 2: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, de Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede

Trede 3: Bunnik

Zeeland

Per 1 juli 2020 zijn er geen Zeeuwse gemeenten op trede 2 of hoger van de interventieladder.

Noord-Holland

Trede 2: (alle genoemde gemeenten per 1 juli 2020) Bergen, Diemen, Heemskerk, Heerhugowaard, Langedijk, Oostzaan, Opmeer, Schagen, Uithoorn, Velsen, Uithoorn, Velsen, Waterland, Zandvoort, Aalsmeer, Alkmaar, Amstelveen, Beemster, Blaricum, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Gooise Meren, Heemstede, Hollands Kroon, Koggenland, Laren, Purmerend, Texel, Uitgeest, Wijdemeren, Zaanstad

Trede 3: Bloemendaal (per 1 januari 2019), Castricum (per 1 januari 2019), Den Helder (per 1 juli 2020)

Trede 4: Amsterdam (per 12 februari 2020)

Zuid-Holland

Per 1 oktober 2020:

Trede 2: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hoeksche Waard, Krimpen aan den IJssel, Molenlanden, Nissewaard, Vlaardingen, Waddinxveen, Westland, Westvoorne, Zuidplas en Zwijndrecht

Trede 3: Alblasterdam, Dordrecht, Leiden, Noordwijk, Rotterdam en Schiedam

Flevoland

Per 25 september 2020:

Trede 3: gemeente Lelystad

Vraag 3

Bent u van mening dat het toezicht goed functioneert? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de oplopende achterstand? Zo nee, hoe denkt u het toezicht te kunnen verbeteren?

Antwoord 3

Ik ben van mening dat het toezicht van de provincies op het huisvesten van vergunninghouders door gemeenten goed functioneert. De provincie kan de lokale situatie het best beoordelen en daarmee ook goed beoordelen of er sprake is van een verschoonbare reden bij een gemeente om de vergunninghouders niet te kunnen huisvesten. Het gaat er daarbij om of er sprake is van verwijtbare achterstand op het realiseren van de taakstelling, hetgeen het criterium is om een trede hoger te gaan op de interventieladder van het InterBestuurlijkToezicht. Het is daarbij goed mogelijk dat er achterstanden zijn bij het huisvesten van vergunninghouders, maar dat er in het kader van het toezicht verschoonbare redenen zijn aan te wijzen door de provincie waardoor een gemeente niet (op tijd) voldoende vergunninghouders kan huisvesten conform de halfjaarlijkse taakstelling.

Per 1 januari 2021 is de taakstelling verhoogd tot 13.500 te huisvesten vergunninghouders. Deze verhoging noodzaakt een goed functioneren van het toezicht.

Ter informatie meld ik dat in algemene zin momenteel samen met provincies en gemeenten wordt gewerkt aan verbetering van het interbestuurlijk toezicht door de uitvoering van de Agenda Toekomst (interbestuurlijk) toezicht, waarover ik uw Kamer laatstelijk bij brief van 11 juni jl. heb geïnformeerd. Deze Agenda ziet op het interbestuurlijk toezicht in den brede (dus niet enkel op het specifieke domein huisvesting statushouders) en beoogd een verandering in werkwijze en geen systeemingrepen.